

Fānau mo e To'u Tupu

'O E SIASI 'O SISŪ KALAISSI 'O E KAU
MĀ'ONI'ONI 'I HE NGAAHI 'AHO KIMUI NÍ

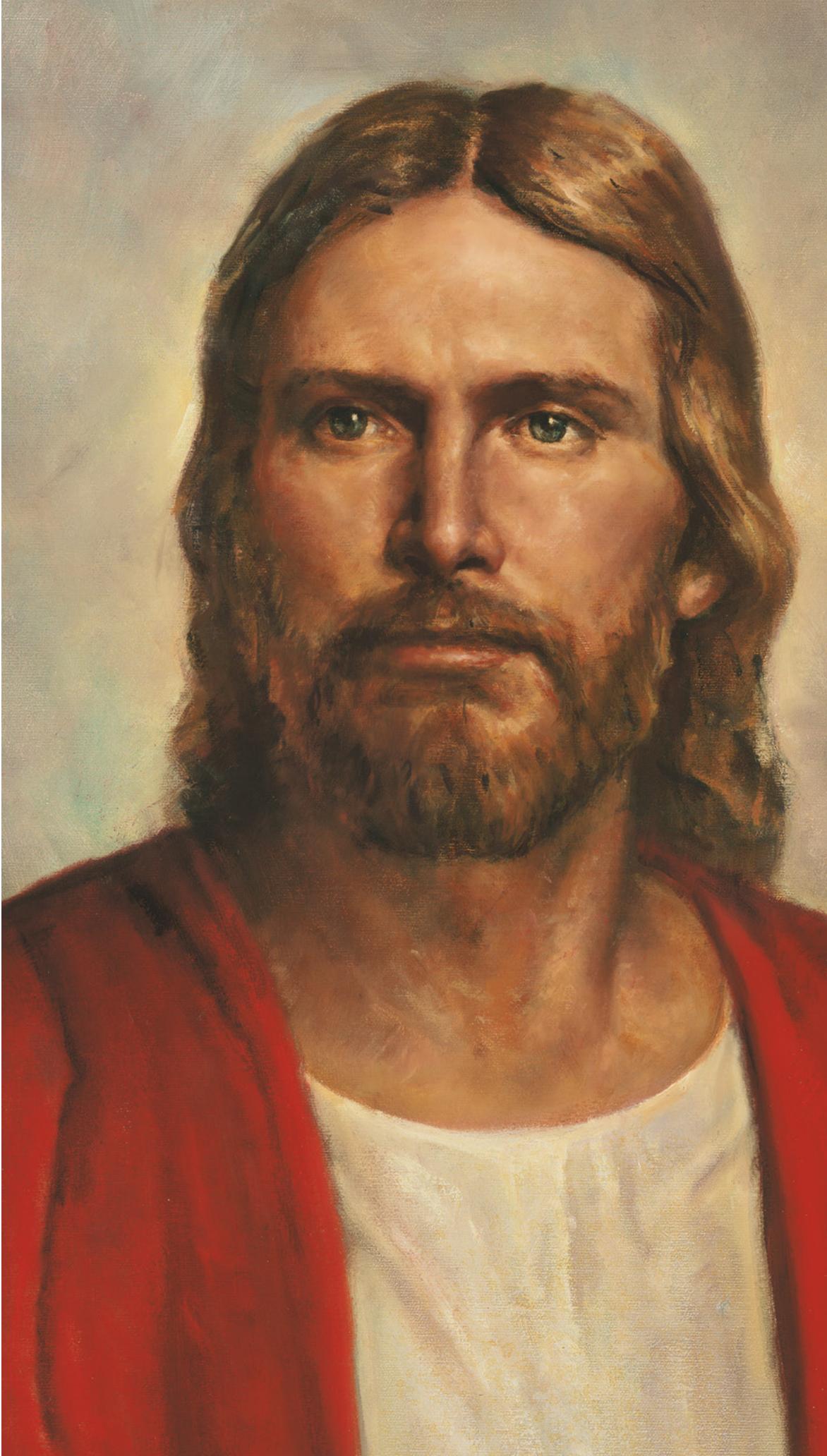

Si'i kāinga 'ofeina, Ko e fānau mo e to'u tupu 'o e Siasi 'o Sīsū Kalaisi 'o e Kau Mā'oni'oni 'i he Ngaahi 'Aho Kimui Ní ko e ngaahi foha mo e ngaahi 'ofefine 'ofeina kinautolu 'o e 'Otuá. 'Oku nau malava ke fai ha liliu lahi 'i he māmaní.

'Oku fakafofonga'i 'e he ngaahi tefito'i mo'oni 'oku ako'i 'i he ngāue ko 'ení ma'a e fānaú mo e to'u tupú ha founiga mā'olunga mo toputapu ange ke ne faka'ai'ai 'a e to'u tangata kei tupu haké ke nau muimui 'ia Sīsū Kalaisi pea faka'aonga'i 'Ene ongoongoleleí 'i he ngaahi tafa'aki kotoa pē 'o 'enau mo'uí. 'E kau 'i he ngāue mahu'ingá ni 'a hono ako 'o e ongoongoleleí, faingamālie ke ngāue tokoní, fakalakalaka fakatāutahá, mo e ngaahi 'ekitivitī fakafiefiá. 'Oku kamata 'i 'api 'a e ngāue ko 'ení. 'Oku 'i ai ha fatongia toputapu 'o e mātu'a ke ako'i 'enau fānaú 'i he māmá mo e mo'oní. 'Oku fakahoko 'e he kau taki 'o e Siasí ha poupou mo ha fakahinohino mahu'inga ki he fānaú, to'u tupú, mo honau fāmilí.

'Oku mau 'ofa atu. 'Oku mau falala atu kiate kimoutolu. 'Oku mau palōmesi atu 'e hokohoko atu hono tāpuekina mo poupou'i kimoutolu 'e he'etau Tamai Hēvaní, 'i ho'o-mou tataki mo fakahinohino'i 'Ene fānaú 'i he tuí.

Kau Palesitenisī 'Uluakí mo e Kōlomu 'o e Kau 'Aposetolo 'e Toko Hongofulu Mā Uá

Vīsoné

Fakamālohaia 'a e tui 'a
e to'u tangata kei tupu
haké ki he 'Eiki ko Sīsū
Kalaisí, pea tokoni'i 'a
e fānaú, to'u tupú, mo
honau fāmilí ke nau
fakalakalaka 'i he hala
'o e fuakavá 'i he'enau
fehangahangai mo e
ngaahi faingata'a 'o e
mo'uí.

Talateu

'Oku tokoni'i 'a e fānaú mo e to'u tupú 'i he ngāue fakataha 'a e mātu'á mo e kau takí ke fakaloloto 'enau uluí, hoko ko e kau ākonga mo'ui taau 'a e 'Eiki ko Sīsū Kalaisí, pea hoko ko e kau tangata mo e kau fafine angatonu 'o fakafou 'i he:

- **Ako 'o e ongoongoleleí** 'okú ne ue'i fakalaumālie ke fai ha tukupā fakafo'ituitui.
- **Ngāue tokoní mo e ngaahi 'ekitivití** 'oku langaki hake 'a e sinó mo e laumālié.
- **Fakalakalaka fakatāutaha** 'okú ne fakahoko 'a e tupulakí.

'Oku lava pē ke fakafe'unga'i 'a e ngaahi tefito'i mo'oni ke muimui ki aí mo e ngaahi fatongia fakalukufua 'oku fokotu'utu'u atu 'i he tohi ko 'ení. 'Oku 'ikai ha founa totonu pē 'e taha ke fakahoko ai kinautolu. 'Oku lava ke ma'u atu ha ngaahi fakakaukau mo ha ngaahi sīpinga 'i he 'initanetí 'i he ChildrenandYouth.ChurchofJesusChrist.org. Fekumi ki ha ue'i fakalaumālie ke 'ilo'i 'a e me'a 'oku lelei taha ma'á e fakafo'ituitui takitaha (vakai, "Liliu pea Fakafe'unga'i").

Ko e To'u Tangata Kei Tupu Haké

Kuo pehē 'e he kau palōfitá ko e to'u tangata ko 'eni 'o e fānau mo e to'u tupú 'oku nau 'i he lotolotonga 'o e kakai lelei taha kuo fekau'i mai 'e he 'Eiki ki he māmaní (vakai, Russell M. Nelson, "Amanaki'anga 'o 'Isilelí," i he fakataha lotu fakamāmanilahi 'a e to'u tupú 'i he 'aho 3 'o Sune 2018, 16). 'Oku nau malava ke fakahoko ha liliu lahi 'i he māmaní. Kuo fakaafe'i kinautolu ke nau tokoni 'i hono tānaki 'o 'Isilelí 'i he ongo tafa'aki fakatou'osi 'o e veilí. 'Oku fie ma'u ha founa mā'olunga mo mā'oni'oni ange ke tokanga'i mo ngāue fakaetauhí kiate kinautolu. 'E tokoni 'a e founa ko 'ení ki he fānaú mo e to'u tupú:

- 'Ilo'i honau tu'unga mo e taumu'a ta'engatá.
- Toe fakaloloto ange 'enau ului kia Sīsū Kalaisí, fakatō mamafa e ongoongolelé ki honau lotó pea ue'i fakalaumālie kinautolu ke nau fili ke muimui kiate la.
- Fakakakato e ngaahi fatongia 'o e Lakanga Taula'eiki Faka-'Éloné
- Kau fakataha 'i he ngāue 'o e fakamo'uí.
- Fakatupulaki fakataautaha 'i he poupou 'a e mātu'á mo e tokoni 'a e kau takí 'o ka fie ma'u.
- Feinga ke mo'ui taau ke hū 'i he temipalé pea ma'u 'a e fiefia tu'uloa 'i he hala 'o e fuakavá.

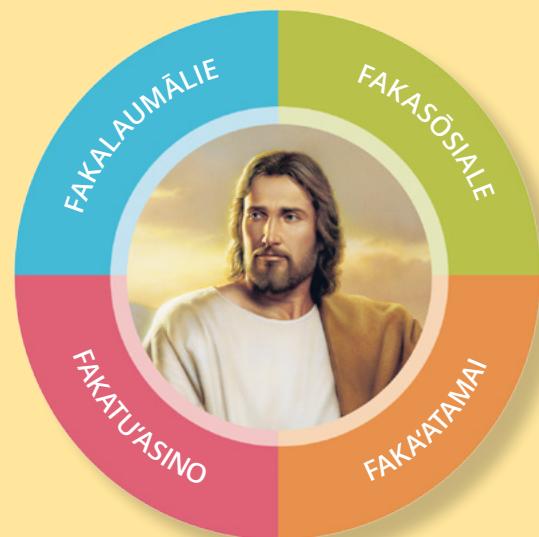
'I he taimi 'oku ma'u ai 'e he fānaú mo e to'u tupú 'a e fakahā ki he'enau mo'uí, fokotu'u ha vā fetu'utaki 'oku fakatefito 'i he ongoongoleí, pea faka'aonga'i 'a e tau'atāina ke filí 'i he'enau tupulakí, 'e ola lelei leva 'enau fakahoko e ngaahi taumu'a ko 'ení.

Feinga ke muimui 'i he Fakamo'uí

Na'e fie ma'u ke ako 'e Sīsū ki Hono tupu'anga mo e misiona fakalangí 'i He'ene kei talavoú, 'o hangē pē ko ia kuo pau ke fai 'e he fānau takitaha 'a e 'Otuá. Na'a Ne "tupulaki ['i he] potó . . . mo e lahí, pea na'e 'ofeina ia 'e he 'Otuá mo e tangatá" (Luke 2:52). Na'a Ne tupulaki 'i ha founga na'e potupotutatau, pea 'e malava ke pehē kotoa 'a e fānaú mo e to'u tupú.

Tokoni'i 'a e fānaú mo e to'u tupú ke 'omi 'a e Fakamo'uí ki he ngaahi tafa'aki kotoa 'o 'enau mo'uí—'o 'ikai 'i he 'aho Sāpaté pē. 'I he'enau feinga fakamātoato ke hoko 'a Sīsū Kalaisi ko e uho 'o 'enau mo'uí, 'okú Ne tala'ofa mai te Ne 'omi 'a e Laumālie Mā'oni'oní ke hoko ko honau fakafiemālie mo e fakahinohino.

Ko hono mo'oní, 'oku kamata 'i 'api 'a e muimui 'i he Fakamo'uí. 'E lava 'e he kau taki 'o e Siasí 'o fai ha pou-pou mahu'inga ma'a e fakafo'ituitui mo e ngaahi fāmilí.

"Pea tupulaki 'a e potó 'ia Sīsū mo e lahí, pea na'e 'ofeina ia 'e he 'Otuá mo e tangatá."

LUKE 2:52

Fakatefito 'i 'Api

'Oku palani'i 'e he mātu'á ha ngaahi a'usia fakafāmili mo ha ngaahi fetalanoa'aki ke ako'i e ongoongolelei 'o Sīsū Kalaisí pea ke feau e ngaahi fiema'u makehe 'a e fānaú takitaha. 'Oku hoko 'eni 'i he taimi 'oku ngāue mo va'inga fakataha ai 'a e ngaahi fāmilí 'i ha ngaahi founa 'e ako'i ai 'a e ngaahi pōto'i ngāue mahu'ingá, fakamā-lohia e 'ulungāngá, mo 'oange ha ngaahi faingamālie ke nau tupulaki ai.

Poupou'i a e Tupulakí

- Lotua ha fakahinohino. 'Oku 'afio'i 'e he Tamai Hēvaní ho'o fānaú pea te Ne tokoni'i koe ke ke ako'i kinautolu.
- Tokoni'i ho'o fānaú ke nau fekumi pea fakatokanga'i 'a e ivi tākiekina 'o e Laumālie Mā'oni'oní.
- Fakahaa'i ho'o 'ofá mo ke fa'a fakahikihiki'i ho'o fānaú 'i he'enau feinga ke fai leleí pea mo e ngaahi 'ulunga-anga faka-Kalaisi 'okú ke sio 'oku hā meiate kinautolú.
- Kumi ha ngaahi faingamālie ke tokoni'i fakafāmili e ni'ihi kehé.

Fai ha Fakahinohino

- Tokoni'i ho'o fānaú ke nau 'ilo'i e founa te nau lava ai 'o faka'aonga'i 'a e ongoongolelei 'i he ngaahi tafa'aki kotoa pē 'o 'enau mo'ui.
- Fakahinohino'i ho'o fānaú pea poupou'i kinautolu ke fokotu'u ha'anau ngaahi taumu'á pea mo ha'anau ngaahi palani.
- Tokoni'i kinautolu ke nau lava pē 'o fakalelei'i 'enau ngaahi palopalemá.
- Fai ha poupou, tokoni, mo ha fakalotolahi lolotonga 'enau fakahoko e ngaahi me'a ko iá.

Talanoa mo e Kau Takí

Fetu'utaki mo e kau faiakó mo e kau takí ke fakapapa-u'i 'a e founa lelei taha te nau lava 'o tokoni'i ai ho'o fānaú. Tokanga ke 'oua na'á ke maumau'i 'a e falala ho'o fānaú pe fakamaa'i kinautolu.

"KUO HOKOSIA E TAIMI KE 'I AI HA SIASI 'OKU FAKATEFITO 'I 'API, KAE POUPOU KI AI E ME'A 'OKU HOKO 'I HOTAU NGAAHI 'APISIASI FAKAKOLÓ, FAKAUŌTÍ, MO E FAKASITEIKÍ."

PALESITENI RUSSELL M. NELSON, "Lea Fakafe'iloaki," *Ensign* pe Liahona, Nōvema 2018, 6

Poupou'i 'e he Siasí

'Oku kau 'i he fatongia 'o e Siasí 'a hono ako'i 'o e ongo-ongolelei 'o Sīsū Kalaisí, ma'u atu 'o e ngaahi ouaú, mo hono poupou'i 'o e 'apí. 'Oku poupou'i 'e he kau takí mo e kau faiakó 'a e mātu'á 'aki hono fokotu'u ha ngaahi vā fengāue'aki mālohi, mo lehilehi'i e fānau mo e to'u tupu 'oku nau tokangaí.

Talanoa mo e Mātu'á

- Fetu'utaki 'i ha founa faingofua mo e mātu'á ke 'ilo'i 'a e founa ke tokoni'i 'aki 'enau fānaú. Vahevahe ange 'a e ngaahi mālohinga 'okú ke fakatokangaí.
- Fehu'i ange pe ko e hā 'oku nau 'amanaki 'e a'usia 'e he'enau fānaú mo nau ako 'i he ngaahi kōlomu 'o e Lakanga Taula'eiki Faka-'Eloné, ngaahi kalasi 'a e Kau Finemuí, mo e ngaahi 'ekitivitií.

'I he taimi 'oku 'ikai ke mālohi ai 'a e mātu'á 'i he Siasí:

- Fakamatala'i ange ki he mātu'á 'a e ngāue ko 'eni ke poupou'i e fānaú mo e to'u tupú, pea fehu'i ange pe 'oku nau loto ke kau mai 'enau fānaú pea mo e founa 'oku nau loto ke kau mai ai 'enau fānaú.
- Fehu'i ange ki he fānaú pe to'u tupú pe ko e hā e fa'a-hinga tokoni 'oku nau fie maú.
- Talanoa mo e fakataha alēlea fakauōtí fekau'aki mo e founa ke fakakau mai ai 'a e mātu'á 'i he lahi taha 'e malavá.

Tokoni'i e Fānaú mo e To'u Tupú

- Tokoni'i 'a e fānaú mo e to'u tupú ke nau fakatokangaí 'a e ivi tākiekina 'o e Laumālie Mā'oni'oní.
- Fehu'i ange pe ko e hā 'oku nau fie ako mo a'usia 'i he ngaahi kōlomú, kalasí mo e ngaahi 'ekitivitií.
- Poupou'i kinautolu ke nau taaimu'a 'i hono palani mo fakahoko e ngaahi 'ekitivitií.
- Poupou'i e kau ma'u Lakanga Taula'eiki Faka-'Eloné 'i hono fakakakato e ngaahi fatongia 'o e kōlomú.

FAKATEFITO 'I 'API

(Fāmilí)

Ko Hono
Ako 'o e
Ongoongolelei

Ngāue
Tokoní mo e
Ngaahi
'Ekitivitií

Fakalakalaka
Fakatāutahá

POUPOU'I E HE SIASÍ
(Kau Takí)

Ma'u 'a e ngaahi ma'u'anga tokoní 'i he
ChildrenandYouth.ChurchofJesusChrist.org.

Ko hono Ako 'o e Ongoongoleleí

'I 'Api

'E tokoni'i e fānaú mo e to'u tupú 'e he ako folofola mo e lotu fakatāu-taha mo fakafāmilí ke nau ongo'i mo fakatokanga'i 'a e ivi tākiekina 'o e Lau-mālie Mā'oni'oní pea ako ke 'ofa 'i he Fakamo'u. 'Oku fakalotolahī'i 'a e fakafo'i tuituí mo e ngaahi fāmilí ke nau faka'aonga'i 'a e Ha'u, 'o Muimui 'late Au—Ma'a e Fakafo'i tuituí mo e Ngaahi Fāmilí mo e lea 'a e kau palōfita mo'uí ke ako 'a e ongoongolelei 'o Sīsū Kalaisí.

'I he Siasí

'Oku fakataha 'a e fānaú mo e to'u tupú ke ako 'a e ongoongolelei 'o Sīsū Kalaisí. 'Oku ako 'e he fānaú 'a e ongoongolelei 'i he fakahinohino 'i he kalasí mo e taimi hiva 'a e Palaimelí. 'Oku ako 'e he to'u tupú 'a e tokāteliné 'i he ngaahi kalasí mo e ngaahi kōlomú. 'Oku faka-afe'i 'a e fānaú mo e to'u tupú ke nau vahevahe 'a e me'a 'oku nau ako 'i 'apí pea mo faka'aonga'i 'a e ongoongolelei 'i he'enau mo'uí.

Ko Hono
Ako 'o e
Ongoongoleleí

Fakatefito 'i 'Apí

Lotú
Ako folofolá
Efiafi fakafāmili 'i 'apí
'Aho Sāpaté
Hisitōlia fakafāmili

Poupou'i 'e he Siasí

Fakahinohino 'o e
Sāpaté
Seminelí

Ma'u 'a e ngaahi ma'u'anga tokoní 'i he
ComeFollowMe.ChurchofJesusChrist.org.

Ngāue Tokoní mo e Ngaahi 'Ekitivitií

'I 'Apí

'Oku fokotu'u 'e he ngāue tokoní mo e ngaahi 'ekitivitií ha tō'onga mo'u angatonu faka'aho, langaki ha ngaahi vā fetu'utaki fakafāmili, ako'i ha ngaahi pōto'i ngāue 'o e mo'uí, fakatupulaki ha ngaahi 'ulungaanga faka-Kalaisi, pea tokoni'i e fānaú mo e to'u tupú ke nau tupulaki. 'Oku lava ke tukutaha e tokanga 'a e ngāue tokoni fakafāmili mo e ngaahi 'ekitivitií 'i he ngaahi fiema'u fakafo'i tuituí mo fakafāmili mo e ngaahi faingamālie ke faka'aonga'i 'a e ngaahi tefito'i mo'oni 'o e ongoongolelei 'i he ngaahi a'usia faka'ahó.

'I he Siasí

'Oku 'omi 'e he ngāue tokoní—kau ai e ngāue 'a e kau ma'u Lakanga Taula-eiki Faka-'Éloné 'i he ouau 'o e sākalamēnítí—mo e ngaahi 'ekitivitií angamahení ha ngaahi faingamālie ke nau fakatahataha mai ai, ako ha ngaahi pōto'i ngāue fo'ou, lava'i ha ngaahi ngāue faingata'a, mo langaki hake ai ha ngaahi vā fetu'utaki mo honau ngaahi kaungāme'a mo e kau takí 'a ia 'oku fakatefito 'i he ongoongolelei. 'Oku tokoni e ngaahi 'ekitivitií ko 'ení ki he fānaú mo e to'u tupú ke nau tupulaki fakalau-mālie, fakasōsiale, fakaesino,

Fakalakalaka Fakatāutahá

Fakalakalaka
Fakatāutahá

'I 'Api

'Oku fili 'e he fānaú mo e to'u tupú 'a e me'a te nau lava 'o fai ke nau tupulaki ai mo ako ke muimui 'i he Fakamo'uí. 'E lava ke tokoni 'a e mātu'á kiate kinautolu ke nau fakatokanga'i 'a e founiga 'oku nau 'osi tupulaki aí mo e tafa'aki te nau ala fie ma'u ke fakalelei'i. 'E lava ke tokoni e 'ekitiviti kotoa, kau ai e lotú, sipotí, 'ātí, ngāue, mo e ngaahi me'a mahu'inga kehé, ke mui-mui 'a e fānaú mo e to'u tupú 'ia Sīsū Kalaisi.

'I he Siasí

'Oku 'ofa mo tokoni'i 'e he kau takí 'a e fānau takitaha mo e to'u tupú pea nau 'ilo 'enau ngaahi fiema'ú mo e ngaahi me'a 'oku nau mahu'inga'ia aí. 'E lava 'e he kau takí 'o 'omi ha ivi tākiekina makehe mo mālohi ke poupou'i mo fakalotolahí'i 'a e fānaú mo e to'u tupú 'i he'enau ngāue mo e tupulaki fakafo'ituituí 'o fakafou 'i he ngaahi vā fetu'utaki 'o e 'ofá.

Fakatefito 'i 'Api

Ngaahi taumu'a fakatāutahá

Ngaahi taumu'a fakafāmilí

Fakahinohinó

Fakalotolahí

'Ofá

Poupou'i 'e he Siasí

Fakahinohinó

Fakalotolahí

Ngaahi fakakaukau ki he taumu'a

Ngaahi ma'u'anga tokoni 'a e uōti

Ma'u 'a e ngaahi ma'u'anga tokoni ki he ngaahi 'ekitiviti mo e ngaahi taumu'a 'i he ChildrenandYouth.ChurchofJesusChrist.org.

mo fakae'atamai pea fai ha ngāue tokoni mahu'ingamālie ki he ni'ihi kehé. Ko e JustServe (JustServe.org) ko ha ma'u'anga tokoni mahu'inga ia ki he ngaahi faingamālie 'o e ngāue tokoni ma'a e koló.

'Oku kau 'i he ngaahi 'ekitiviti 'aho lahi ma'a e to'u tupú 'a e ngaahi konifelenisi Ki hono Fakamāloha 'o e To'u Tupú (KFT), ngaahi konifelenisi 'a e to'u tupú, kemí, mo ha ngaahi fakataha'anga kehe. 'E lava ke tokoni e ngaahi 'ekitiviti ko 'ení ke fakamāloha 'a e holi 'a e to'u tupú ke muimui ki he Fakamo'uí, 'omai kinautolu mei he'enau taimi-tēpile angama-hení, pea tokoni'i ke nau 'ilo ko e konga kinautolu 'o ha kulupu lahi ange 'o e to'u tupú 'a ia 'oku nau vahevahe ha ngaahi taumu'a mā'oni'oni.

Ngāue
Tokoni mo e
Ngaahi
'Ekitiviti

Fakatefito 'i 'Api

Efiafi fakafāmilí 'i 'apí
Ngāue tokoni fakafāmilí
Ngaahi 'ekitiviti fakafāmilí
Ngāue Fakaetauhí

Poupou'i 'e he Siasí

Ouau 'o e sākalamēnití
Ngaahi fakakaukau ki he ngāue tokoni mo e 'ekitiviti

JustServe

Ngaahi 'ekitiviti 'aho lahi
Ngaahi ngāue kuo vahe
ki he ngāue fakaetauhí

Liliu pea Fakafe'unga'i

'Oku kehekehe pē 'a e fakafo'i'tuitui, fāmili, mo e ha'ofanga takitaha. Ko e me'a 'e lelei taha ki ha tokotaha 'e 'ikai 'aonga ia ki ha tokotaha kehe. Fai 'a e me'a 'e 'aonga ki ho fāmilí, kalasí, kōlomú, pe uōtí. Talanoa fekau'aki mo ho ngaahi faingamālié mo e ngaahi me'a 'okú ke hoha'a ki aí, pea fekumi ke ma'u ha fakahā ki ha

founga te ke faka'aonga'i ai 'a e polokalamá ni ke tokoni'i e fānau fakafo'i-tuitui mo e to'u tupú ke nau a'usia e me'a faka-langi 'oku nau malavá. Hangē ko 'ení, 'oku totonu ke fakakaukau'i fakafo'i-tuitui pē a e founga 'oku fakahoko ai 'e he fānaú mo e to'u tupú 'enau tupulaki fakatāutahá: 'a e fa'ahinga, lahi, mo

e tu'o lahi 'o e ngaahi taumu'á, pea pehē foki ki he lahi 'o e poupou 'oku nau fie ma'ú. 'E lava foki ke fakafe'unga'i 'a e ngaahi kalasí mo e ngaahi kōlomú ke feau e ngaahi fiema'ú. Ko e taha, 'e lava ke kehekehe 'a e fa'ahinga mo e tu'o lahi 'o e ngaahi 'ekitiviti'i 'o fakatatau mo e ngaahi tūkunga fakalotofonuá.

FEKUMI KE MA'U
HA FAKAHĀ
FEAU E NGAACHI FIEMA'U
FAKAFO'I'TUITUÍ
FAI E ME'A 'OKU 'AONGÁ
FAKAFAINGOFUA'I

'Ai pē ke faingofua. Fai 'a e me'a 'oku 'aongá.

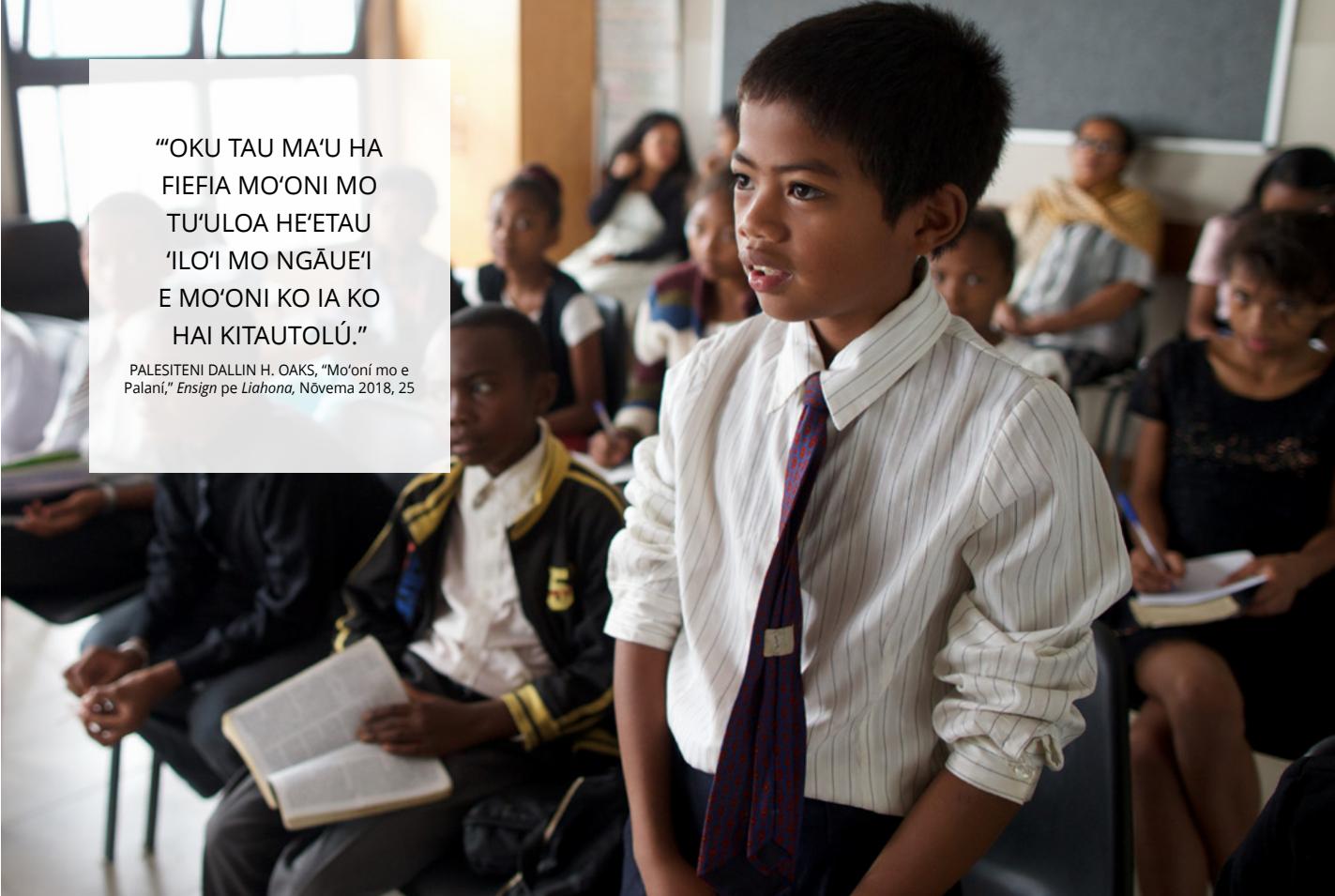
Ma'u 'a e ngaahi ma'u'anga tokoní 'i he ChildrenandYouth.ChurchofJesusChrist.org.

"KO E PŌPOAKI 'O E
ONGOONGOLELEI 'O
SĪSŪ KAL AISÍ KUO TOE
FAKAFOKI MAÍ 'OKU TAU
LAVA PEA KUO PAU KE
FIE MA'U KE TAU HOKO
'O LELEI ANGE 'I HE
KOTOA 'O 'ETAU MO'UÍ."

HENRY B. EYRING, "Ko Hotau Fa'ifa'itaki'anga Haohaoá," *Ensign* pe *Liahona*, Nōvema 2009, 70

“OKU TAU MA’U HA
FIEFIA MO’ONI MO
TU’ULOA HE’ETAU
‘ILO’I MO NGĀUE’I
E MO’ONI KO IA KO
HAI KITAUTOLÚ.”

PALESITENI DALLIN H. OAKS, “Mo’oni mo e Palani,” *Ensign pe Liahona*, Nōvema 2018, 25

Ma’u ‘a e ngaahi ma’u’anga tokoní i he [ChildrenandYouth.ChurchofJesusChrist.org](https://www.ChildrenandYouth.ChurchofJesusChrist.org).

Faka’ai’ai mo Fakalāngilangi’í

Faka’ai’ai

‘E fakanatula pē hono
faka’ai’ai e fānaú mo e
to’u tupú ‘i he’enau ongo’i
‘oku ‘ofa’i kinautolu,
tupulaki, fakalakalaka,
mo ongo’i ‘a e Laumālie
Mā’oni’oní ‘i he’enau
mo’ui. ‘I he taimi ‘oku
faingata’ai ‘a e liliú mo e
tupulakí kiate kinautolú,
faka’ai’ai kinautolu ke nau
kumi ha ngaahi founiga
ke ikuna’i ai ‘a e ngaahi
faingata’á pe liliu ‘enau
ngaahi palaní. ‘Oku lava
‘e he ngaahi vā fetu’utaki
mālohi mo falala’anga

mo e mātu’á, kau takí,
mo e to’u ‘o ‘orange kiate
kinautolu ha mālohi ke
nau feinga pē.

Fakalāngilangi’í

‘I he taimi ‘oku tupulaki ai
‘a e fānaú mo e to’u tupú,
fakahikihiki’i ‘enau ngaahi
ngāué mo fakalotolahí’i
kinautolu. ‘Orange hanau
faingamālie ke vahevahe
‘a e me’ai ‘oku nau akó,
pea fakafiefia’i ‘enau
tupulakí. ‘Ikai ngata aí,
ka ‘e ala ma’u ‘e he fānaú
mo e to’u tupú kotoa ha
ngaahi me’ai hangē ko ha
fo’i mama pe mētali ke

fakamanatu kiate kinautolu ko e konga kinautolu
‘o ha kulupu fakamā-
manilahi ‘oku fāifeinga ke
muimui ‘ia Sīsū Kalaisi. ‘I
he taimi ‘oku fakahoko
ai ‘e he fānaú mo e to’u
tupú e ngaahi taumu’ā
fakalaumālie, fakasōsiale,
fakaesino, mo fakae’ata-
maí, te nau ala ma’u ha
toe ngaahi faka’ilonga
fakalāngilangi.

FANONGO

FAKAHIKIHIKI’I ‘A E NGĀUÉ
FAKAFIEFIA’I ‘A E TUPULAKÍ
AKO MEI HE NGAABI
FAKAFÉ’ATUNGÍA

'Apí mo e Mātu'á

Ko e hā hoku fatongiá?

Hoko ko ha fa'ifa'itaki-'anga angamā'oni'oni ki ho'o fānaú. Ako'i kiate kinautolu 'a e founiga ke tupulaki ai 'i he tafa'aki kotoa pē 'o e mo'uí. Kumi ha ngaahi founiga ke tokoni'i ai kinautolu ke nau 'ilo 'a e fieflia 'oku ma'u 'i hono tauhi e ngaahi fuakavá, 'ilo'i ha ngaahi talēniti fo'ou, mo fakahoko ha ngaahi me'a 'oku faingata'a. Tokoni ki ho fāmilí ke nau 'unu ke toe ofi ange ki he Tamai Hēvaní mo Sīsū Kalaisi

pea mo'ui 'aki 'a e ongo-ongooleleí 'i he'enau mo'ui faka'ahó.

Ko e hā te u faí?

'Ai ke 'ilo'i 'e ho'o fānaú 'a e lahi ho'o 'ofa 'iate kinautolu. 'Ai ke ke kau 'i he'enau mo'uí. Lotua ke ke 'ilo 'enau ngaahi fiema'u fakafo'ituituí pea palani ke ako e ongoongoleleí mo e ngaahi 'ekitivití ke feau ai e ngaahi fiema'u ko iá. Vahevahe ma'u pē ho'o fakamo'oní mo kinautolu. Talanoa mo e kau takí fekau'aki mo e founiga te nau lava ai 'o

tokoni ke poupou'i ho'o fānaú.

Te u kamata nai 'i fē?

Hokohoko atu ho'o talanoa pea fakafanongo ki ho'o fānaú. Lotua ha founiga te ke lava 'o poupou'i ai kinautolu. Tokoni'i kinautolu ke nau 'ilo'i pea kamata ngāue 'i he ngaahi tafa'aki 'o e akó 'oku nau mahu'inga'iá aí. Kamata pe hokohoko atu e lotu fakafāmilí, ako e ongoongoleleí, ngaahi faingamālie ki he ngāue tokoní, mo e ngaahi 'ekitivití ke tokoni ke tupulaki ho'o fānaú.

FAKAHAA'I 'A E 'OFÁ
HOKO KO HA
FA'IFA'ITAKI'ANGA
FEKUMI KE MA'U
HA FAKAHĀ
AKO'I 'A E NGAAHI PŌTO'I
NGĀUE 'O E MO'UÍ
FAKAFIEFIA'I 'A E TUPULAKÍ
FAKAHIKIHIKI'I 'A E NGĀUÉ

Ma'u 'a e ngaahi ma'u'anga tokoní 'i he ChildrenandYouth.ChurchofJesusChrist.org.

"OKU 'IKAI HA TOE
NGĀUE TE NE LAKASI E
FATONGIA FAKAEMĀTU'A
MĀ'ONI'ONI MO
MO'ONÍ!"

PALESITENI RUSSELL M. NELSON, "Oku Fakafieflia 'a e 'Aho Sāpaté," *Ensign* pe Liahona, Mē 2015, 131

"KO 'ETAU FĀNAÚ MO
HOTAU HAKÓ 'A E KOLOA
MAHU'INGA TAHA 'I
MĀMANI MO LANGÍ."

PALESITENI DALLIN H. OAKS, "The Great Plan
of Happiness," *Ensign*, Nov. 1993, 75

Ma'u 'a e ngaahi ma'u'anga tokoní 'i he Primary.ChurchofJesusChrist.org.

Kau Taki mo e Kau Faiako 'o e Palaimelí

Ko e hā hoku fatongiá?
'Ofa, mo fakamāloha
'a e fānaú. Tokoni ki he
mātuá 'i hono tokoni'i
e fānaú ke nau ongo'i 'a
e 'ofa 'a e Tamai Hēvaní
kiate kinautolú, mahino
'a e ongoongolelei 'o Sīsū
Kalaisí, ongo'i mo faka-
tokanga'i 'a e ivi tākiekina
'o e Laumālie Mā'oni'oní,
mo teuteu ke fakahoko
mo tauhi e ngaahi fu-
kava toputapú.

Ko e hā te u fai?
Fakapapau'i 'oku tokoni 'a
e ngaahi kalasi Palaimelí
mo e taimi hivá ke ongo'i
'e he fānaú 'a e Laumā-
lié, tupulaki 'i he tuí, mo
ongo'i 'a e fiefia 'oku ma'u
'i he ongoongolelei 'o Sīsū
Kalaisí 'i he'enau mo'uí.
'I he ngaahi tafa'aki 'o e
tupulaki 'a ia 'oku foko-
tu'u atu 'i he Luke 2:52ko
ha fakahinohinó, palani
ha ngāue tokoni mo ha
ngaahi 'ekitiviti fakafiefia
mo manakoa 'okú ne
fakatupulaki e ngaahi
fakamo'oní, fakamāloha

e ngaahi fāmilí, mo faka-
'ai'ai 'a e ouuangatahá mo
e tupulaki fakatāutahá.

Te u kamata nai 'i fē?
Feinga ke 'ilo'i 'a e fānaú
mo honau fāmilí, pea
ngāue fakaetauhí ki
he'enau ngaahi fiema'u.
'I ho'omou hoko ko e kau
palesiteni's 'o e Palaimelí,
kolea 'i he fa'a lotu pe te
mou lava fēfē ke tokoni'i
ho'omou kau faiakó, kau
taki 'i he hivá, mo e kau
taki 'i he 'ekitiviti ke nau
tokoni'i e fānaú ke mui-
mui 'i he Fakamo'uí.

AKO'I 'A E TU'UNGA
FAKALANGÍ
FAKA'AONGA'I 'A E
ONGOONGOLEI
LANGAKI HA NGAABI
VĀ FETU'UTAKI
AKO'I 'A E NGAABI FUAKAVÁ
AKO'I 'A E NGAABI PŌTO'I
NGĀUE 'O E MO'UÍ

Kau Taki 'o e Kau Finemuí

Ko e hā hoku fatongiá?

Tokoni ki he mātu'á mo e kau pīsopelikí 'i hono fakahinohino mo ue'i fakalaumālie 'a e kau finemuí ke mahino kiate kinautolu honau tu'unga ko e ngaahi 'ofefine 'o e 'Otuá, teuteu ki he ngaahi fuakava 'o e temipalé, mo fakahoko honau ngaahi taumu'a fakalangí. Fakahinohino'i 'a e kau palesitenisí fakakalasí 'i he'enau tataki, ngāue fakaetauhi, pea tokoni ki he kau mēmipa 'o 'enau ngaahi kalasí.

Ko e hā te u fai?

Tā ha sīpinga 'i ho'o hoko ko ha ākonga 'a Sīsū Kalaisí. Fakahinohino 'a e kau palesitenisí fakakalasí 'i ho'o palani mo tokoni 'i he fa'a lotu ke ako'i 'a e ngaahi lēsoni mei he Ha'u, 'o Muimui 'late Au—Ma'á e Kau Finemuí. Fakalotolahī'i kinautolu ke nau taki 'i hono palani mo fakahoko 'a e ngāue tokoní mo e ngaahi 'ekitivití 'e tokoni ki he kau finemuí ke nau tupulaki 'i he tafa'aki kotoa pē 'o 'enau mo'uí. Fai ha toe poupou lahi ange ki he kau finemui 'oku nau fie ma'u iá.

Te u kamata nai 'i fē?

Feinga ke ke 'ilo'i fakafo'i-tuitui 'a e kau finemuí. Talanoa mo e kau fine-muí, ko 'enau mātu'á, mo e kau pīsopelikí fekau'aki mo e founiga te ke lava 'o poupou'i ai 'a e tupulaki 'a e kau finemuí. Lotua ke 'ilo 'a e founiga te ke lava ai 'o tokoni'i ho'o kau palesitenisí fakakalasí ke fakahoko lelei honau ngaahi uiui'í.

AKO'I 'A E TU'UNGA FAKALANGÍ
FAKAHOKO 'A E NGĀUE
'O E FAKAMO'UÍ
TEUTEU KI HE NGAahi
FATONGIA FAKALANGÍ
FAKATUPULAKI E LOTO VILITAKÍ
AKO'I 'A E NGAahi PōTO'I
NGĀUE 'O E MO'UÍ

Ma'u 'a e ngaahi ma'u'anga tokoní 'i he YoungWomen.ChurchofJesusChrist.org.

KO HA 'OFEFINE
'OFEINA AU 'O HA
ONGOMĀTU'A
FAKALANGI PEA 'OKU
'I AI HOKU NATULA
FAKA-'OTUA MO HOKU
IKU'ANGA TA'ENGATA.

'I AI MO KINAUTOLU.
FAKAFEHOKOTAKI
KINAUTOLU MO LANGI.
TUKU KE NAU TAKI.

Ma'u 'a e ngaahi ma'u'anga tokoní 'i he YoungMen.ChurchofJesusChrist.org.

Kau Taki 'o e Lakanga Taula'eiki Faka-'Eloné

Ko e hā hoku fatongiá?

Tokoni ki he mātu'á mo e kau pīsopelikí 'i hono teuteu'i e kau talavoú ke fakanofo ki he ngaahi lakanga 'o e lakanga faka-taula'eikí, ngaahi fuakava 'o e temipalé, ngāue fakafaifekaú, mo e ngaahi fatongia fakalangí. Ue'i fakalaumālie kinautolu ke mahino kiate kinautolu 'enau taumu'á mo honau tu'unga ko e ngaahi foha 'o e 'Otuá. Fakahinohino 'a e kau palesitenisí fakakōlomú 'i he'enau taki, ngāue fakaetauhí, mo tokoni ki he kau mēmipa 'o 'enau ngaahi kōlomú pea 'i he'enau ngāue ko ia 'i he ouau 'o e sākalamēniti.

Ko e hā te u faí?

Tā ha sīpinga 'i ho'o hoko ko ha ākonga 'a Sīsū Kalaisí. Fakahinohino 'a e kau palesitenisí faka-kōlomú 'i he'enau ngāue 'aki e ngaahi kī'oku nau ma'u, ngāue 'i he ouau 'o e sākalamēniti, pea palani 'i he fa'a lotu mo tokoni ke ako'i e ngaahi lēsoni mei he Ha'u, 'o Muimui 'late Au—Ma'á e Kau Talavoú. Tokoni'i kinautolu ke palani mo fakahoko 'a e ngāue tokoní mo e ngaahi 'ekitivití te nau tokoni'i e kau talavoú 'i he ngaahi tafa'aki kotoa pē 'o 'enau mo'uí. Tuku ke nau taki. Fai ha toe poupou 'oku lahi angé ki he kau talavou 'oku nau fie ma'u iá.

Te u kamata nai 'i fē?

Feohi mo e kau talavoú. Feinga ke ke 'ilo'i mo 'ofa 'iate kinautolu fakafo'i-tuitui. Talanoa mo e kau pīsopelikí, kau talavoú, mo 'enau mātu'á ke fakapapau'i 'a e founiga te ke lava ai ke poupou'i kinautolu 'i he'enau tupulaki ke hoko 'o tatau ange mo e Fakamo'uí. Lotua ke 'ilo'i e founiga te ke lava ai 'o tokoni'i ho'o kau palesitenisí fakakōlomú ke nau ngāue 'aki e ngaahi kī'oku nau ma'u mo fakahoko lelei honau ngaahi uiui'í.

AKO'I E NGAABI FATONGIA 'O E LAKANGA FAKATAULAEIKÍ FAKAHOKO 'A E NGĀUE 'O E FAKAMO'UÍ TEUTEU KI HE NGAABI FATONGIA FAKALANGÍ FAKATUPULAKI E LOTO VILITAKÍ AKO'I 'A E NGAABI PŌTO'I NGĀUE 'O E MO'UÍ

Kau Faiako Lautohi Faka-Sāpaté

Ko e hā hoku fatongiá?

Feinga ke tokoni'i 'a e to'u tupú ke ha'u kia Kalaisí 'i he ako pea muimui ki He'ene tokāteliné. Ako'i 'a e to'u tupú ke mahino, vahevahe, mo mo'ui 'aki 'a e ongoongolelei 'o Sīsū Kalaisí.

Ko e hā te u fai?

Tā ha sīpinga 'i ho'o hoko ko e ākonga 'a Sīsū Kalaisí, pea tokoni'i 'a e to'u tupú ke langaki 'enau tuí. Fakalotolahí'i kinautolu ke ako 'a e folofolá 'i 'api—fakafo'iuitui pea fakataha mo honau ngaahi fāmilí. Tokoni'i kinautolu ke nau teuteu mo ako'i 'a e ngaahi tefito'i mo'oni fakatokāteliné. Fakaafe'i kinautolu ke nau faka'ao-nga'i 'a e me'a 'oku nau akó ki he'enau fakalaka-laka fakatāutahá.

Te u kamata nai 'i fē?

Feinga ke faiako 'o hangē ko ia na'e fai 'e he Fakamo'uí. Feinga ke 'ilo'i fakafo'iuitui 'a e to'u tupú. Lotua ke 'ilo'i 'a e founagete ke lava ai ke tokoni'i kinautolu ke nau tupulaki ke hoko 'o tatau ange mo e Fakamo'uí. Fakamālohia 'a e kau mēmipa 'o e kalasí mo 'enau mātu'á 'i he feinga ke ako mo ako'i 'a e ongoongoleleí 'i he siasí pea 'i honau ngaahi 'apí.

LANGAKI 'A E FAKAMO'ONÍ
AKO'I 'A E TOKĀTELINÉ
AKO E FOLOFOLÁ
LANGAKI HA NGAAHI
TŌ'ONGA MĀ'ONI'ONI

Ma'u 'a e ngaahi ma'u'anga tokoní 'i he SundaySchool.ChurchofJesusChrist.org.

"FEKUMI KI HE 'ILÓ,
'IO, 'I HE AKO PEA
'I HE TUI FOKI."

TOKĀTELINE MO E NGAAHI FUAKAVA
88:118

“I HE’ETAU KAU ATU ‘I
HONO TOKONI‘I ‘O E NI’IH
KEHÉ, ‘OKU SI’ISI‘I ANGE
AI ‘ETAU FAKAKAUKAU‘I
KITAUTOLÚ, PEA ‘E FIE
[NOFO‘IA] ANGE AI E
LAUMĀLIE MĀ‘ONI‘ONÍ
KIATE KITAUTOLU.”

PALESITENI HENRY B. EYRING, “Ngāue Fakaetauhī
‘i he Ue‘i Fakalaumālié,” *Liahona*, Mē 2018, 64.

Ma'u 'a e ngaahi ma'u'anga tokoní 'i he [ChildrenandYouth.ChurchofJesusChrist.org](https://www.ChildrenandYouth.ChurchofJesusChrist.org).

Ko e Kau Pīsopelikí mo e Kau Palesitenisī Fakakōlomu mo Fakakalasí

Ko e hā honau fatongiá?

Ko e kau pīsopelikí ko e kau palesitenisī ia ‘o e Lakanga Taula‘eiki Faka‘Eloné ‘i he uōtí pea ‘oku nau fatongia ‘aki e kau finemuí mo e kau talavou. ‘Oku ngāue e kau palesitenisī fakakōlomu ‘o e Lakanga Taula‘eiki Faka‘Eloné ‘aki e ngaahi kī ‘oku foaki kiate kinautolu ‘i he taimi ‘oku vahe‘i ai e kau palesiteni ‘o e kōlomú. ‘Oku ngāue ‘a e kau palesitenisī fakakalasi ‘o e Kau Finemuí ‘i he mafai ‘o e lakanga fakataula‘eiki hili hono vahe‘i kinautolu ‘e ha mēmipa ‘o e kau pīsopelikí.

Ko e hā e me‘a ‘oku nau faí?

‘Oku totonus ke feinga ‘a e kau palesitenisií ke nau hoko ko e kau ākonga mo‘oni ‘a Sīsū Kalaisi ‘i he‘enau tokoni ki he mēmipa takitaha ‘o e kōlomú pe kalasí ke nau ongo‘i ‘oku ‘ofa‘i kinautolu mo ‘ilo‘i e fiefia hono mo‘ui ‘aki e ongo-ongolelé. Fakatatau mo e fakahinohino ‘a e kau pīsopelikí, ‘oku tataki ‘e he kau palesitenisī fakakōlomú ‘a e kau ma‘u Lakanga Taula‘eiki Faka‘Eloné ‘i he‘enau ngāue ‘i he ouau ‘o e sākalamēnít. ‘Oku taki e kau palesitenisī fakakōlomu mo fakakalasi fakatou‘osi ‘i hono tānaki

‘o ‘Isileli ‘i he ongo tafa‘aki ‘o e veilí pea mo hono tokanga‘i ‘o kinautolu ‘oku faingata‘a‘iá.

‘Oku nau kamata nai ‘i fē?

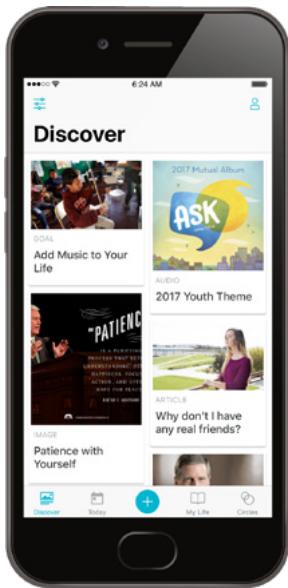
‘Oku ako ‘e he kau palesitenisī honau fatongiá mei he ‘Eikí pea mei honau kau takí. ‘Oku nau lotua e kau mēmipa ‘o e kōlomú pe kalasí mo feinga ke ‘ilo‘i ‘enau ngaahi fie ma‘ú. ‘Oku nau poupou‘i kinautolu ‘i he‘enau hoko ko e kau ākonga ‘a Sīsū Kalaisi. ‘Oku nau fealēlea‘aki fakataha fekau‘aki mo e ngaahi lēsoni, ‘ekitivití, mo e ngāue tokoni te ne faitā-puekina mo fakamāloha ‘a e to‘u tupú pea ‘ai ke ouuangataha ‘a e ngaahi kōlomú pe kalasí.

NGĀUE FAKAETAUHÍ
FEALĒLEA‘AKI FAKATAHA
LANGAKI ‘A E
UOUANGATAHÁ
FAKAHOKO E NGAAHÍ
FATONGIÁ

Ngaahi Ma'u'anga Tokoni ke Tokoní

Lava ke ma'u atu e ngaahi ma'u'anga tokoni 'i he telefoni to'oto'o, 'initanetí mo pākí. 'E lava ke ma'u 'e he mātu'a, kau taki 'o e kakai lalahí, kau palesitenisí fakakōlomu mo fakakalasí, mo e to'u tupú, 'a e ngaahi me'a-ngāue ki hono fokotu'u 'o ha taumu'a, ngaahi fakakaukau ki ha ngaahi tau-mu'a, ngaahi fakakaukau ki ha ngāue tokoni mo ha ngaahi 'ekitivití 'i 'api mo e siasí, ngaahi fakahinohino ki he malú, kae pehē ki ha ngaahi fakahinohino.

Polokalama mobile app: Gospel Living

'Oku fakataumu'a 'a e Gospel Living App 'i he mobile app (iOS mo e Android) ke ue'i faka-laumālie, fakamānako, fakafiefia, pea mahu'inga-mālie ki he mo'ui faka-'ahó. 'Okú ne poupou'i ha mo'ui 'oku fakatefito 'ia Kalaisi 'o fakafou 'i he:

- Ngaahi me'a 'oku ue'i fakalaumālié
- Fakamanatu
- Ngaahi fakakaukau ki he 'Ekitivitií
- Fetu'utakí
- Tohinoa
- Ngaahi taumu'a fakatāutahá

Fekumi 'i he Apple app store mo e Android app marketplace ki he Gospel Living (Church of Jesus Christ).

Uepisaiti: ChildrenandYouth .ChurchofJesusChrist.org

'Oku 'omi 'e he Children and Youth development website ha ngaahi ma'u'anga tokoni ke poupou'i e mātu'a, fānaú, to'u tupú, mo e kau takí.

- Ngaahi ma'u'anga tokoni 'a e mātu'a mo e fāmilí
- Ngaahi ma'u'anga tokoni mo e ngaahi sīpinga ki he founiga ke poupou'i mo fakalotolahí'i ai 'a e fānaú mo e to'u tupú
- Ngaahi ma'u'anga tokoni ki he 'ekitivití 'a e Palaimelí
- Ngaahi fakahinohino ki he ngāue tokoní mo e 'ekitivitií, ngaahi sīpingá, mo e ngaahi fakakaukau
- Ngaahi sīpinga mo e ngaahi fakakaukau 'o e fakalakalaka fakatāutahá (taumu'a)
- Ngaahi ma'u'anga tokoni ako 'a e kau palesitenisí fakakalasí mo fakakōlomú
- Download ha ngaahi tatau 'o e ngaahi naunau kuo pākí

Paaki: Fakalakalaka 'a e Fānaú mo e Tō'u Tupú

Kapau 'e tokoni, 'oku lava ke ma'u atu 'a e fanga ki'i tohi kuo 'osi paaki ke pou-pou'i 'a e ngaahi tefito'i mo'oni ki he fakalakalaka 'a e Fānaú mo e Tō'u Tupú pea tokoni'i e fānaú mo e to'u tupú ke fa'u ha ngaahi palani ki he fakalakalaka fakatāutahá.

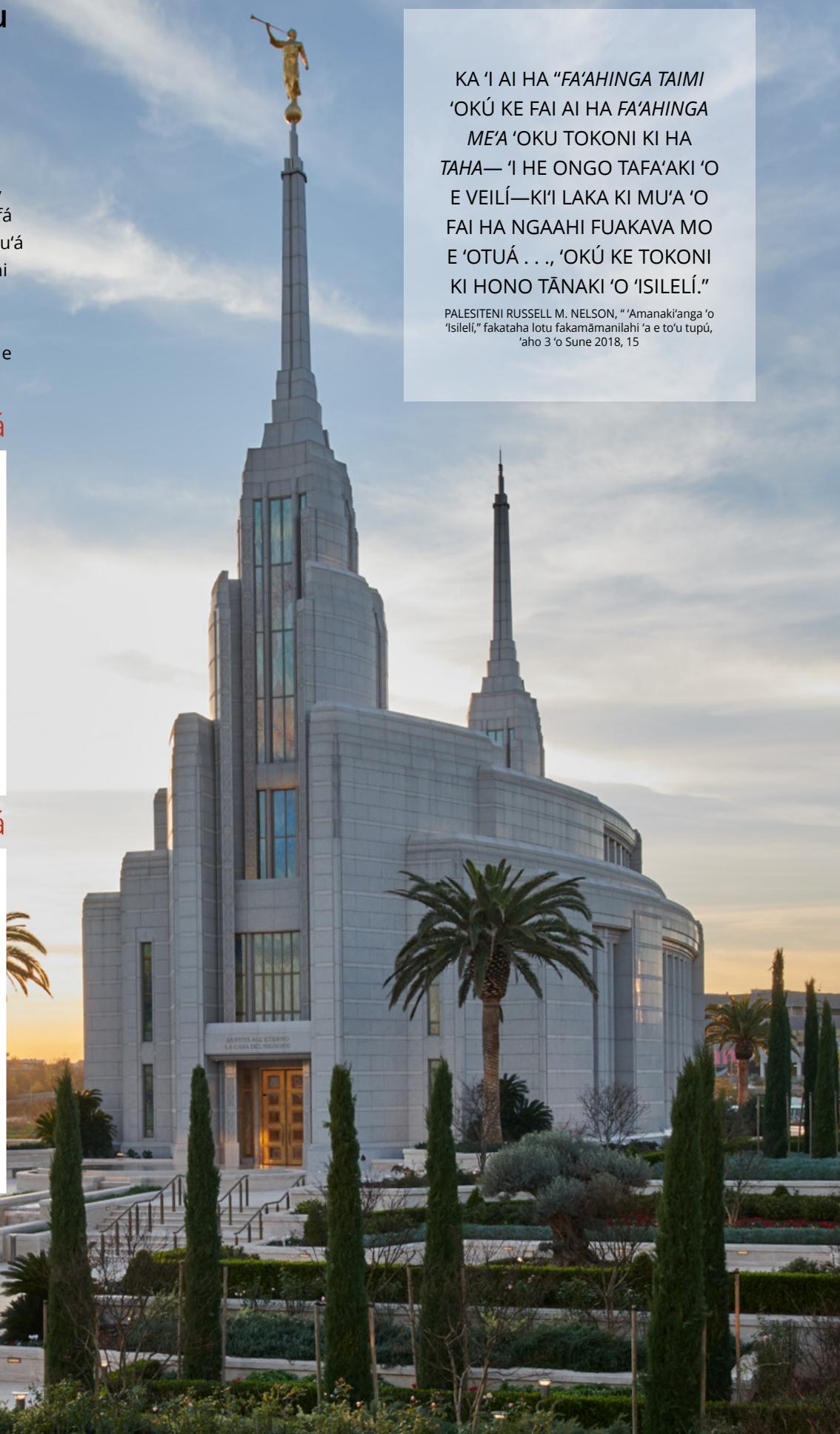
Hokohoko Atu 'i he Hala 'o e Fuakavá

'I he taimi 'oku hiki ai 'a
e to'u tupú ki he tu'unga
hono hoko 'o 'enau mo'uí,
'e 'oange leva 'e he Fine'ofá
mo e kōlomu 'o e kaumātu'a
ha ngaahi faingamālie lahi
ke nau fiefia mo tupulaki
'i he'enau ngāue fakataha
ke fakahoko 'a e ngāue 'o e
fakamo'uí.

Kōlomu Kaumātu'a

Fine'ofá

KA'I AI HA "FA'AHINGA TAIMI
'OKÚ KE FAI AI HA FA'AHINGA
ME'A 'OKU TOKONI KI HA
TAHA— 'I HE ONGO TAFA'AKI 'O
E VEILÍ—KI'I LAKA KI MU'A 'O
FAI HA NGAAHI FUAKAVA MO
E 'OTUÁ . . . , 'OKÚ KE TOKONI
KI HONO TĀNAKI 'O 'ISILELÍ."

PALESITENI RUSSELL M. NELSON, "Amanaki'anga 'o
'isilelí," fakataha lotu fakamāmanilahi 'a e to'u tupú,
'aho 3'o Sune 2018, 15

'OKU TOKONI'I 'A E FĀNAÚ
MO E TO'U TUPÚ 'E HE NGĀUE
FAKATAHA 'A E MĀTU'Á
MO E KAU TAKÍ KE FAKALOLOTO
'ENAU ULUÍ, HOKO KO E KAU
ĀKONGA MO'UI TAAU 'A E 'EIKI
KO SĪSŪ KALAISSI, PEA HOKO
KO E KAU TANGATA MO E
KAU FAFINE ANGATONU.

SIASI 'O
SĪSŪ KALAISSI
'O E KAU MĀONTONI
'I HE NGAahi 'AHO
KIMUI NÍ